

Siika antaa kalastajalleen aika harvoin aiheita henkselien paukutteluun ainakaan kokonsa puolesta.

Mutta on niitä isojakin olemassa, siitä kielii vaikkapa siian vapakalastuksen Suomen ennätystä hallussaan pitävä 7,08-kiloinen vuodelta 2000.

Yritämme seuraavassa kurkistaa, mistä, milloin ja minkälaisilla eväillä ovat kalastajat päässeet suursiikoja puntaroimaan.

JARI TUISKUNEN

▼ Siika nappaa melko harvoin lusikkaan, mutta tälle tasan kilon painoiselle sattui vahinko. Pyyntivälineenä kunnostautui Kopsu.

mahtimöhkälään pyydysti helsinkiläinen Matti Putkonen keuhalla 2000 Nummi-Pusulan Syvälamesta kelta-oranssia 8 cm Nils Master Invincible -vaappua perässään soutaen. Heikoin voittotulos 3,05 kg on vuodelta 1996.

Seitsemän vuoden aikana suuria aktiivivälinein pyydettyjä siikoja on kertynyt toimituksen pahvilaatikoihin kaikkiaan 132 kpl, joista tässä "suursiian" rajana pitämämme 2,0 kg ylittää 67 yksilöä. Näitä tarkastelemme seuraavassa.

Marraskuu on paras

Siika tunnetaan aika tavalla kausilajina, joka tiettyinä aikoina vuodesta saapuu sankoin joukoin tiettyihin paikkoihin, hävitäkseen jonkin ajan perästä jäljettämiin. Oikea ajoitus on siksi siiankalastuksen aakkosissa ensimmäisenä opinkappaleena.

Kalakisa-aineistomme mukaan kuukausista selvästi anteliaim on ollut marraskuu peräti 14:lla yli kaksikiloisella siialla. Siika onkin kalakilpailumme kahdeksasta lajista ainoa, jonka huippusezonki osuu selvästi loppusyksyyn.

Marraskuun merkitys vain korostuu, kun tiedämme, että kauden lopulla kilpailumme ilmoitetaan yleisesti ottaen sangen vähän kaloja. Tämä puolestaan johtuu siitä, että siian vaiheessa tulokset ovat kohonneet jo niin korkeiksi, etteivät monet enää

Tilastosiika nappaa Vantaasta marraskuussa

■ Siikasarja on ollut mukana Erä-lehden Suomen Suurin Kala-kilpailussa vuodesta 1994 alkaen. Joka kerralla on tuohon sarjaan saapunut kaikkein vähiten saalisilmoituksia, esim. suosituimpaan lohisarjaan verrattuna vain noin kymmenesosa. Siika siis vaikuttaa joko erityisen vaikealta pyydettävältä tai sitten lajin suuryksilöt ovat tavallista harvinaisempia.

Lajin levinneisyydestä ei ilmiö ainakaan voi johtua, sillä siikaa tavataan etelärannikolta pohjan tuntureille saakka. Eikä siika ole erityisen kranttu asuinvetensä laadullekaan, sillä suppuisuun voi saada koukkuunsa yhtä hyvin suuren järven selältä, huumuksen ruskettamasta metsälamasta, karun kirkkaasta tunturilompolosta, virkeästä kos-

kesta, seisovasta jokisuvannosta kuin rannikkovesistäkin.

Levinneisyyttä edesauttaa myös se, että siika lukeutuu maamme suosituimpiin istutuslajeihin. Siian poikasasia mätetään satoihin kohteisiin kymmeniä miljoonia yksilöitä vuosittain, onpa eräisiin istuta ja ongi -veisiin päästetty myös kelpo pyyntikoon saavuttaneita vonkaleita.

Yleisimmin kalastajan koukkuu puraissut siika painaa noin 100–300 grammaa. Tämän kaliperin kaloja voikin sitten nousta

saaliiksi runsain mitoin. Kun puhe kääntyy yli kiloiisiin, monen ahkerankin siannarraajan on tunnustettava, että eipä sellaisia ole kovin usein saaliiksi sattunut.

Siiioilla on taipumus kääpiöitymiseen, ja monilla vesillä isojen yksilöiden poissaolo selittyikin juuri kannan ylitiheydellä ja siitä aiheutuvalla ravintopulalla.

Suurin siika, jolla kalakilpailumme on vuosien saatossa voitettu, painoi juhlavat 7,08 kiloa ja pitää hallussaan myös lajin urheilukalastuksen SE:tä. Tuon

katso aiheelliseksi ilmoitella palokintosisijojen ulkopuolelle jääviä saaliitaan.

Marraskuun menestys tilastossamme selittyy pääosin jokipyynnillä. Kookkaaksi kasvava jokikutuinen vaellussiika on saapunut näihin aikoihin virtavesiin (etenkin Yymi ja Vantaa) sukuaan jatkamaan, jolloin kirkaskylkistä herkkua voi tavoitella niin onkimalla kuin heittoutuinta tai perhoa käyttämällä. Lip-pokin toimii näihin aikoihin siellä, missä se on sallittua.

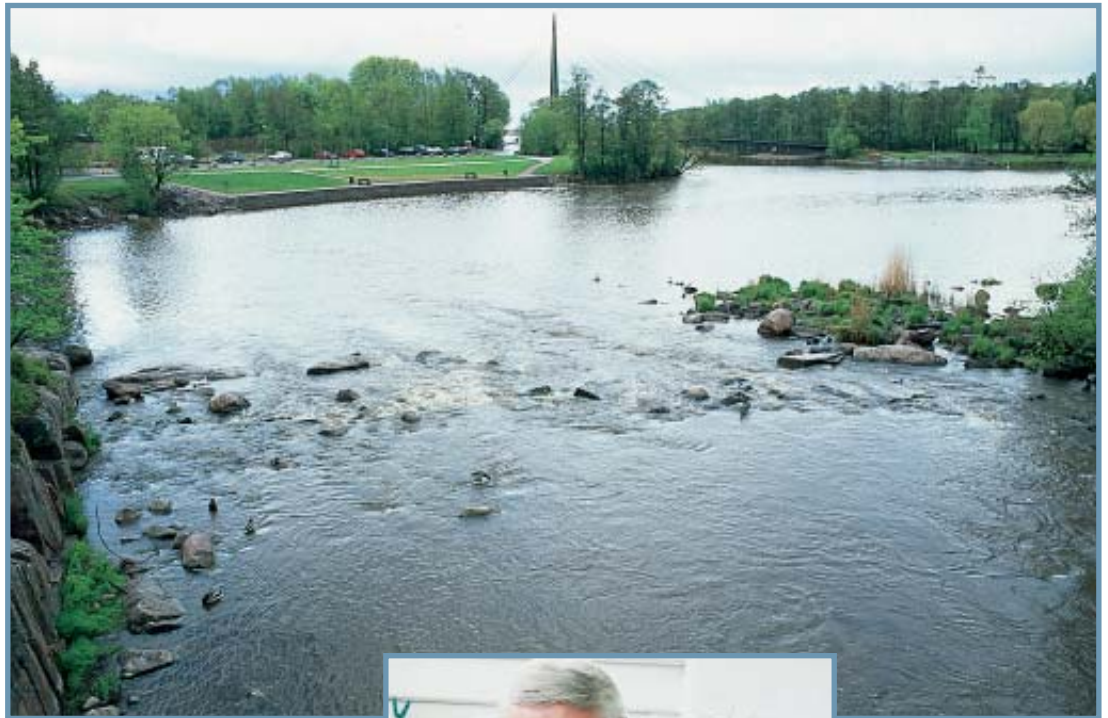

Myös lokakuu on mainio ajan-kohta suunnata kalareissu vael-lussiikojen kutupaikoille (9 kalaa), vaikkei kausi vielä kuun alkupuolella ehkä olekaan aivan parhaimmillaan. Sen sijaan jou-lukuussa (3) alkaa jokisesonki vääjäämättä tökkiä ja siianpyyt-äjä ryhtyy tähyilemään ensijäl-le.

Vuoden toiseksi anteliain ajankohta on tilastomme perusteella huhtikuu (9 kalaa). Tällöin pyynti tapahtuu suurimmaksi osaksi pilkkimällä, joskin viime vuosina huhtikuun osakkeita ovat hitusen parantaneet myös rannikolta onkimalla narratut siiat.

Toukokuu näyttää jo tuhoavan mahdollisuudet suursiian saamiseen, sillä kilpailuumme on ilmoitettu ainoastaan yksi vieheeseen hairahtunut yksilö tuolta jaksolta.

Melko hyvin suursiikoja on saalistettu myös tammi- ja maaliskuussa (6 + 7), mutta pilkkijän kenties hankalin aika helmikuu on luovuttanut tilastoomme vain

Pyydyssiikojen pyyntipaikat

■ Siian pyydyssarjaan on ilmoitettu vuodesta 1994 alkaen yhteensä 82 kpl yli kolmekiloista siikaa. Pyydyssarjan tulostaso on ollut huomattavasti korkeampi kuin aktiivisarjan, mikä osoittaa verkkojen olevan paljon vapoja tehokkaampia välineitä ison siian saalistuksessa.

Yli kolmekiloisten siikojen toimesta pyyntipaikkasarakkeeseen on päässyt yhteensä 68 eri vesistöä ympäri Suomea, joten hajonta on suuri eikä erityisiä saaliskestymisiä tämän perusteella paljastu. Vain muutama vesistö mainitaan useamminkin kerran.

Paikoista anteliainmiksi osoittautuu viisaista muikuistaan kuuluisa Kuusamon Kitkajärvi neljällä suursiialla. Kolmeen kalaan on yltänyt Värtsilän Kukkolampi, ja kahteen ovat päässeet Inarinjärvi, Kemijärvi, Simpelejärvi, Hossan Öllöri, Manamansalon Pitkajärvi, Enontekiön Salankijärvi, Muonion Harjujärvi sekä merialueelta Raippaluoto ja Korppoo.

Pyyntipaikkojen joukossa on paitsi isoja järviä myös yllättävän runsaasti lampia. Huomattava osa niistä sijoittuu joko maamme pohjois-puolikkaaseen tai Itä-Suomeen, kuten yllä olevasta listastakin voi päätellä. Merialueelta on saatu vain 15 prosenttia pyydyssiika-aineistosta.

Kilpailumme kaikkien aikojen suurin pyydyssiika ui 9.7.1998 Lenne Pehkosen verkoon Inarin Kuoppajärvessä. Kalalla oli painoa tasan 7 kiloa. Toiseksi suurimman tittellä hallitsee Niilo Lipposen ja Jouko Partasen 24.7.1997 Sotkamon Pieni-Kiimasjärvestä verkottama 6,5-kiloinen.

▲ Tältä näyttää ainakin kalakilpailumme perusteella Suomen paras suursiikapaikka. Vantaanjoen alimman kosken, Vanhankaupungin-kosken alla on suvanto, johon siiat kertyvät syksyisin kutua yrittämään. Suvannon montuista voi tarttua vieheeseen jopa monikiloisen veijari.

◀ Veikko Harisen saama 4,5-kiloinen siika sijoittuu Erän kalakilpailun suurimpien siikojen tilastossa neljänneksi. Tämäkin kala nousi Vantaanjoen suvannosta marras-kuussa.

Erän kalakilpailun suurimmat aktiivisiitit 1994–2001

	kalan saaja	paino	pituus	päivä	klo	paikka	pyyntiväline
1.	Matti Putkonen, Helsinki	7,08 kg	79 cm	15.7.2000	21.00	Nummi-Pusula, Syvälampi	Nils Master Invincible 8 cm
2.	Heikki Kananen, Elämäjärvi	4,90 kg	66 cm	19.6.1994	4.00	Enontekiö, Suonttajärvi	Mepps 2, musta-kelta
3.	Viljo Ovaska, Punkaharju	4,63 kg	77 cm	20.4.1994	9.15	Parikkala, Argusjärvi	Hopeasiipi 7 cm
4.	Veikko Harinen, Helsinki	4,50 kg	69 cm	11.11.2001	17.55	Vantaanjoen suvanto	haavi
5.	Olli Laukkanen, Ryttylä	4,35 kg	72 cm	10.11.1999	18.40	Vantaanjoen suu	jigi 4 cm, kelta-vihreä
6.	Leo Rantanen, Hollola	4,14 kg	61 cm	5.4.1995	15.00	Evo, Kalliojärvi	ootto-onki katkasyötillä
7.	Sulo Hanhela, Haukipudas	4,10 kg	72 cm	6.10.1998	11.10	Kiiminkijoki, Alakoski	haavi
8.	Veikko Harinen, Helsinki	4,00 kg	70 cm	21.11.2000	9.30	Vantaanjoen suvanto	haavi
9.	Raimo Leipijärvi, Tervakoski	3,89 kg	68 cm	30.3.1998	10.45	Evo, Niemisjärvi	ootto-onki katkasyötillä
10.	Joni ja Jari Nevala, Pori	3,78 kg	70 cm	9.11.1997	22.10	Porin edustan merialue	tuulastusatrain
11.	Matti Mikkola, Kotka	3,64 kg	69 cm	6.11.1999	17.30	Kymijoki, Ahvenkoski	ootto-onki toukkasyötillä
12.	Tapio Nikkilä, Siikajoki	3,60 kg	63 cm	1.11.1999	13.00	Siikajoki	haavi
13.	Mika Päiviläinen, Kouvola	3,55 kg	66 cm	26.4.1998	11.00	Mäntyharju, Ylä-Kuhanen	pystypilkki 5 cm

kaksi yksilöä.

Eikä keskikesäkään aivan toivottomalta vaikuta, sillä kesäkuussa on tilastomme karttunut seitsemällä, heinäkuussa neljällä ja elokuussa vielä yhdellä kahden kilon ylittävällä.

Millä vieheellä?

Pienisista siikaa huijataan pienillä vieheillä, joiden maksimikoko on noin 6–8 cm. Toki satumayksilöitä saadaan suuremmillakin, kuten kerran kaverini 15-senttiseen Nilsuun napanut noin kiloinen yksilö osoittaa, mutta varsinaiset ottipelit edustavat useimmiten UL-kokoa.

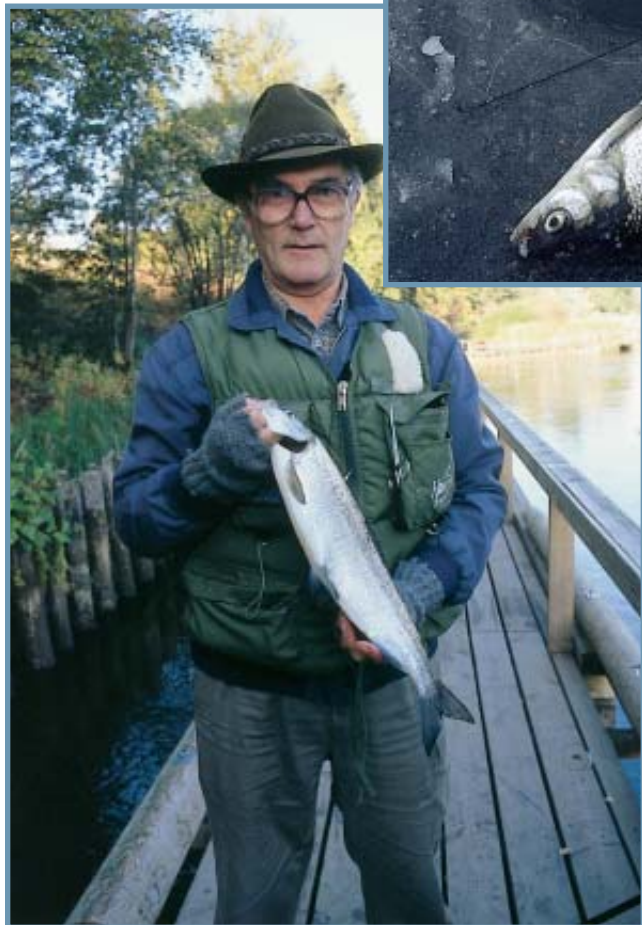
Suursiika näyttää nappaavan lähes yhtä hanakasti pilkkiin (28 kalaa) kuin kesävieheeseenkin (32). Neljä isomusta on hoideltu kuiville haavilla lippoamalla sekä kaksi tuulastamalla.

Pilkkityypeistä pysty viekeulat 11 kalalla ja mormyska tiukan kakkossijan 8 kalalla. Tasaariin sortuneita paljastuu aineistosta ehkä hieman yllättäen vain 4 ja erilaisten katka- tai toukasyötillä varustettujen oottoonkien uhreja 5.

Eri pilkkimerkeistä ainoastaan Hopeasiipi nousee yhtä parempaan saldoon (3). Liekö sattumaa, vai olisiko tässä klassisessa pystypilkissä jotain siikoja

▲ Merellä siikaa on vaikka kuinka paljon, ja viime vuosina ovat kalastajat oppineet myös pyytämään niitä. Tosin tilastoihimme saakka ei mereltä ongittuja ole juuri kertynyt.

▲ Isot pilkkisiikat ovat jännittäviä, mutta myös vaikeita pyynnin kohteita. Ehkä helpoimmin niiden kanssa pääsee tekemisiin Metsähallituksen tietyillä istutusvesillä.

◀ Kymijoen Korkeakosken heittolaituri on tarjonnut monille ikimuisia hetkiä lohenpyynnin parissa, mutta aina välillä vapaa taivuttelee myös putkiperhoon iskenyt nätti siika. Suurimmat kalakisamme ilmoitetut Kymin siikat ovat olleet reilun kolmen kilon painoisia.

Kymijoella, josta on lohenpyynnin sivutuotteena napsittu isoja siikoja putkiperhoa spinflugamenetelmällä heittäen. Niin tehokasta kuin siian perhostelu joskus juhannuksen tienoilla sopivien koskien niskoilla tms. paikoissa onkin, ei perinteisemmällä perhovälineillä ole parin kilon ylityksiin juuri yletty. Vai eivätkö perhomiehet välitä saaliitan ilmoitella?

Pikku lippa on klassinen siikaviehe vaikkapa tunturijärvillä, joten lipat ovat kohtalaisen hyvin edustettuina tilastoissamme. Kakkosen Meppiin puraisi kalakisamme kaikkien aikojen toiseksi järein siika 4,9 kg Enontekiön Suonttajärveltä.

Pienten n. 3–5 cm vaappujen suosio on lisääntynyt siian soutu-uistelussa, onhan laji todettu sängen tehokkaaksi myös Erän sivuilla. Kuuluisin siikavaappu Seniori on saanut nimensä kertaalleen esille, mutta kahdella paremmaksi panee Nils Master Invincible 8 cm. Nilsuunhan lankesi myös kisamme historian ylivoimaisesti suurin siika.

Suursiian kotiosoite

Oikea paikka on kaikessa kalastuksessa saaliin saamisen avain, joten kannattaa tarkoin

erityisesti kiehtovaa?

Avovesillä antoisimmat viehetyypit ovat lippa (8 kalaa), perho (7), vaappu (7) ja jigi (4). Sen sijaan lusikalla ei ole saatu tilastoon asti ainuttakaan suursiikaa.

Perhon pärjääminen selittyi tässä tapauksessa puhtaasti

seurata kalakisojen ja ennätyskalarekisterien pyyntipaikkasarakkeita.

Ensinnäkin on mielenkiintoista havaita, että tiedostossamme 67:sta yli kaksikiloisesta vain kolme on saatu mereltä, 37 järviä/lammilta ja loput 27 erilaisista virtavesistä.

Missä pilleskelevät ne lukuisat keväällä onkien pyydytys suursiilat, joita mereltä ainakin puheiden mukaan saadaan saavitolkulla? Yhtenä selityksenä tulee mieleen tämän lajin nuoruus, vasta muutaman vuoden ajan ovat laajemmat kansalaispiirit sitä ymmärtäneet harrastaa.

Jokusia onkisiikoja on toki ilmoitettu, mutta ne ovat poikkeuksetta olleet alle kaksikiloisia ja jääneet siten tämän tarkastelun ulkopuolelle. Epäilemättä paljon toivomien varaan on myös merionkijoiden aktiivisuudessa täytellä saalisilmoituslomakkeita. Vai eikö parikiloista siikaa pidetä vielä suurena?

Sisävesillä selkeimmät saalisryppäät keskittyvät muutamaasiin Metsähallituksen hoitamiin virkistyskalastuskohteisiin, joihin on kirjolohien lisäksi istutettu kookkaita emosiikoja. Mikke-

lin mlk:n Valkeajärvi on tässä sarjassa pärjännyt parhaiten antamalla kuusi siikaa, mutta aivan niskaan hengittää Etelä-Suomen kenties suosituin kalapaikka Evon Niemisjärvet viidellä. Evolta saatiin myös vuoden 1995 kilpailumme voittanut 4,14-kiloinen, ja sieltä on allekirjoittanutkin narrannut elämänsä ainoan yli kaksikiloisen siian.

Istarilammilla pyyntimenetelmä on useimmiten ollut ootto-onki esim. katkasyötilillä varustettuna. Koska siika ei näissä vesissä ole yleensä pääpyydyttävä, voi helposti arvata, että siianvonkaleet ovat tulleet sattumasaaliina kirjolohen narraamisen yhteydessä.

Muista järvistä ponnistaa esille itäsuomalainen Parikkalan Simpelejärvi, josta on ilmoitettu kolme yli kaksikiloista. Edelleen kannattaa noteerata monien Lappin järvien (mm. Enontekiön Suontta-, Salanki- ja Jerisjärvi sekä Inarinjärvi) olemassaolo tulosluettelossa. Lappi korostuisi entisestään, mikäli myös pyydyssarjan siiat olisi käsitelty tässä yhteydessä.

Parhaimman suursiikajoen tittelistä kamppailevat tasaväkisesti Kymijoki (etenkin Korkea-

koski) ja Vantaa, ensin mainitulla 8 ja jälkimmäisillä 10 noteerausta. Mainittakoon tässä vielä turkulaiset jakava Aurajoki, josta väitetään saaduksi kaksi yli kaksikiloista.

Kymillä siika nappaa tunnetusti halukkaimmin madolla tai katkalla syötettyyn ootto-onkeeseen. Tämän kalastustavan harrastajille on varattu erityiset alueet sekä Korkea- että Ahvenkoskella. Mutta aika moni siioista on sortunut myös lohiviehekeisiin.

Vantaan alajuoksulla lähinnä Vanhankaupunginkosken alapuolisessa suvannossa ovat siianpyytäjät pärjänneet ennen muuta heittokalastusvälinein, joskin myös lipolla on pari painavaa sattumaa joesta kauhaistu. Heittokalastuksessa vieheenä on saattanut olla jigi tai painavahko lippa, joilla on hyvin päässyt pohjan tuntuun.

Suuri osa kaloista on tarttunut kiinni vahingossa ulkopuolelta, ilman että olisi ajatellutkaan vieheen nielaisemista. Siksi Vantaan ottivieheet eivät juuri kerro siikojen makumieltymyksistä, vaan lähinnä tehokkaista sääntöjen sallimista "rokastusmenetelmistä".

Tilastollinen todennäköisyys

Vaikka aineistomme onkin pieni, voi siitä vetää jonkinlaisia yleistyksiä seuraavan suursiikareissun suunnittelun pohjaksi.

Kovin paljon ei taida pieleen mennä, jos suuntaa askeleensa pääkaupunkiin Vanhankaupunginkosken suvannolle tai Kymin Korkeakoskelle ensi marraskuussa varustuksena rasiallinen virkeitä matoja ja virveli, jonka päähän on sidottu reipas paino ja sen yläpuolelle pari kolme sivutapsia koukkuineen. Tämän kun rävyttää pyyntiin ja varaa matkaansa paljon kärsivällisyyttä, voi odottaa jotain suurta tahtuvaksi.

Toinen vaihtoehto on lampsia alkutalvesta tai huhtikuussa Evolle tai Mikkelin Valkeajärvelle ja virittää katkalla syötetyt ootto-onget pyyntiin. Toki kannattaa ensin varmistaa, että lampiin on viime aikoina emosiikoja istuteltu.

Itse lähdän kuitenkin mieluiten merelle siikaongelle, vaikkei se tilastojen valossa suursaaaliita lupailakaan. Onneksi tilastot tunnetusti valehtelevat.

Kunnon kuitua kalastukseen

Rapala Thermic Braid -kuitusiima

Rapala Thermic Braid on uusi vallankumouksellinen punottu kuitusiima viehekalastajille. Polyuretaani- ja silikoni-pinnoitettuna se on erittäin liukas ja pehmeä. Samalla se hylkii erinomaisesti vettä. Thermic Braid lisäksi erittäin hankauskestävä ja lähes venymätön, joten sen avulla petokalojen tartutus onnistuu varmaakin varmemmin. Siiman kestävyuden ja vetolujuuden ansiosta voit huoletta valita normaalia ohuemman siiman kalastustarkoitukseesi. Siten varmistat myös pidemmät heitot ja vieheen uintiliikkeen luonnollisuuden.

• Pituus: 150 m • Paksuudet: 0,13-0,47 mm
• Vetolujuudet: 8,3-43,5 kg • Värit: vihreä ja oranssi

Rapala®
kalautinnon tuoreustakuu